

Handläggare
Anna Wiström
Telefon: 08-50826731**Till**
Fastighetsnämnden
2025-12-16

Remiss av Boverkets rapport En gemensam väg för PBL-ärenden

Remissvar

Förslag till beslut

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet

Bakgrund

Boverket fick i juli 2024 i uppdrag att skapa en klassificeringsstruktur för och utreda förutsättningarna för ett nationellt system för hantering av ärenden enligt plan- och bygglagen, PBL. Rapporten utgör Boverkets slutredovisning av uppdraget.

Uppdraget till Boverket innebar också att föreslå hur klassificeringsstrukturen kan implementeras i kommunernas arbete. Boverket skulle även beskriva för- och nackdelar med ett frivilligt eller obligatoriskt införande samt de tekniska förutsättningarna utifrån befintliga ärendehanteringssystem. Om det visade sig finnas förutsättningar för framtagande av ett nationellt system skulle Boverket göra en förstudie för ett sådant system med erforderlig kravställning och kostnadsestimat för att kunna redovisa konsekvenser av en sådan utveckling. Rapporten redovisar Boverkets utredningsarbete och samlade slutsatser utifrån uppdraget.

Syftet med uppdraget enligt Boverkets tolkning är att verka för en ökad enhetlighet i kommunernas hantering av ärenden enligt PBL samt att förbättra möjligheterna för nationellt jämförbar statistik i ärenden enligt PBL, såsom bygglov, detaljplanering och tillsyn.

Klassificeringsstrukturen avser ärendets och processens struktur och inte det sakliga innehållet, det vill säga de faktiska bedömningarna som en handläggare gör, exempelvis bedömningen av om en byggnad är särskilt värdefull ur kulturmiljösynpunkt. Möjligheten att göra en sådan bedömning utifrån digitala underlag, såsom

byggnadsinformationsmodeller (BIM), geotekniska undersökningar och bullermätning i olika PBL-ärenden, hanteras inte i rapporten.

Kontorets analys

Kontoret ser positivt på Boverkets sammantagna bedömning att förslagen i rapporten i hög grad bidrar till en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen och att ett nationellt system väntas ge goda möjligheter till stordriftsfördelar. I det pågående arbetet med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen har Boverket tidigare värderat de nyttor som kan nås med en digitaliserad detaljplane- och bygglovsprocess till 2,6 miljarder kronor årligen. Den utveckling som föreslås öppnar för större möjligheter att bredda tillämpningen av digitala detaljplaner. Förslagen kan också öka användningen av byggnadsinformationmodellering (BIM) vid handläggningen av bygglov och informationen om beslutade bygglov föreslås utgöra en bas för nationella digitala tvillingar. Allt detta tror kontoret möjliggör ett ökat byggande, en förenklad ärendehantering samt ger möjlighet till mer kostnadseffektiva och förenklade processer vad gäller ärenden enligt PBL.

Kontoret delar också Boverkets slutsats att en bindande, nationell reglering gällande användningen av en klassificeringsstruktur blir den rimligaste lösningen. Kontoret instämmer i att följderna torde bli att handläggningen av ärenden enligt PBL blir mer transparent, rättssäker, effektiv och enhetlig över hela landet. Genom en klassificeringsstruktur som benämner samma objekt av samma typ på samma sätt, oavsett i vilken kommun de är lokaliserade, går det att jämföra och få en uttömmande lista över vad som byggs i landet. Detta underlättar för en rad aktörer, som till exempel återkommande byggherrar med verksamhet i flera olika kommuner, för den enskilde som har fastigheter i två eller fler kommuner, och för systemutvecklare som kan utveckla nationella tjänster.

Blir det fråga om en bindande reglering anser kontoret att det är rimligt att i så fall tillämpa den så kallade kommunala finansieringsprincipen. Den innebär att statlig reglering som är tvingande för kommuner och regioner i princip ska vara kostnadsneutral för dem.

Fastighetskontoret Verksamhetsstöd

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Kontoret ser en viss risk att föreslagen reglering kan komma att inverka på det kommunala självstyret samt konkurrenslagen. Kontoret ser inte heller att Boverket i rapporten mer grundläggande tar upp frågan kring sekretessprövning och andra säkerhetsfrågor som kan uppkomma i denna typ av öppna system.

Kontoret ställer sig också skeptiskt till bedömningen att varje del i en bygglovsansökan som exempelvis innehåller flera åtgärdsstyper, såsom nybyggnad av ett enbostadshus, ett garage och ett plank, ska åtföljas av egna, separata beslut. Detta bedöms inte underlätta byggandet, då handläggningstiden ändå kommer avgöras av det mest komplexa ärendet. Ett bygge startar inte förrän samtliga lov beviljats. Hanteringen när fler lov ska expedieras anser kontoret snarare ge upphov till ökad administration istället för tvärtom.

Kontoret anser att statistiken över vad som byggs inte kan anses vara komplett om inte även anmälningssärenden ingår. Vill man mäta vad som byggs behöver processen fram till dess att slutbesked har beviljats tas med. Dock anser kontoret att det positivt att handläggning av ett detaljplaneärende ska föregås av ett beslut. Det bidrar till större tydlighet och transparens i planprocessen.

Slut

Bilagor

1. Boverkets rapport En gemensam väg för PBL-ärenden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Kindberg, Fastighetsdirektör	2025-12-02
Camilla Silfverling, Avdelningschef	2025-12-02